

Työikäisten kuntoutus Tulevaisuuden sote- keskuksissa

Heli Valkeinen
Kehittämispäällikkö, TtT
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Sote-uudistus
Tulevaisuuden
sosiaali- ja terveyskeskus

Tulevaisuuden sote-keskus -ohjelman keskeisiä sisältöjä ja liittymäpintoja

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman keskeisiä sisältöjä ja liittymäpintoja

Hoitotakuun tiukentaminen*

Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma
- Perhekeskukset ja varhainen tuki arjessa
- Matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdetyö
- Lastensuojelu

Mielenterveysstrategia
- Psykososiaalisten menetelmien saatavuuden parantaminen*

Koronapandemian aiheuttama tuen tarve

Päihdepalveluihin pääsyn parantaminen

Maksuton ehkäisy

Sosiaalihuollon kehittämisohjelma

Toimiva kuntoutus sosiaali- ja terveydenhuollossa

Ikäntyneiden palveluiden kehittäminen
- Ikäohjelma
- Koti- ja omaishoidon resurssien ja laadun vahvistaminen
- Omaishoidon kehittäminen

Sote-rakennemuutoksen alueelliset valtionavustushankkeet

Suomen kestävän kasvun ohjelma ja EU:n elpymis- ja palautumistukiväline (RRF)

Psykososiaalisten menetelmien alueellinen koordinointi

Työkykyohjelma

Asunnottomuutta vähentävien sote-palvelujen kehittäminen

Kivunhoito, palliatiivinen hoito, saattohoito

Kotihoidon resurssien riittävyys

* kaikille hankkeille pakollinen

Sote-uudistuksessa keskitytään palvelujen kehittämiseen

Tavoitteet

- Palvelut ovat yhdenvertaisesti saatavia, oikea-aikaisia ja jatkuvia
- Toiminnan painopiste on ehkäisevässä ja ennakoivassa työssä
- Palvelut ovat laadukkaita ja vaikuttavia
- Palvelut ovat monialaisia ja yhteentoimivia

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveystulos

Kuntoutuksen kehittämisen taustaa

**Kuntoutuksen
uudistamiskomitea
2017**

**Kuntoutuksen
uudistamisen
toimintasuunnitel-
ma vuosille 2020-
2022**

**Tulevaisuuden
sote-keskus -
ohjelma**

**Toimiva kuntoutus
sosiaali- ja
terveydenhuollossa
(täydennyshaku
2021)**

Täydennyshaun hankeopas 2021: Toimiva kuntoutus sosiaali- ja terveydenhuollossa

- Lähtökohtana kuntoutuksen uudistamisen toimintasuunnitelma
 - 15 ehdotusta Tulevaisuuden sote-keskus –ohjelmalle, mm. yleinen kuntoutuksen toimintamalli, ICF-viitekehyksen käyttö, käytetään soveltuvia mittareita, varhainen työkyvyn tuen ja kuntoutuksen tarpeen tunnistaminen, asiakasohjauksen malli, kotikuntoutus, järjestöyhteistyö ym.
- Kuntoutuksen uudistamisen tavoitteena on parantaa väestön toiminta-, työ- ja opiskelukykyä, tukea itsenäistä selviytymistä ja lisätä osallistumista työelämään; mahdollistaa jokaiselle oikeus tarpeenmukaiseen kuntoutukseen
- Sosiaali- ja terveystieteissä toteutetaan yleistä kuntoutuksen toimintamallia, jolla nivotaan yhteen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja sosiaali- ja terveystieteiden ja erikoissairaanhoidon sekä muiden toimijoiden (kuten Kela, järjestöt tai yksityiset palveluntuottajat) välillä

Täydennyshaun hankeoppaassa mainittuja kuntoutuksen kehittämisen kohteita

- Yleisen kuntoutuksen toimintamallin toteuttaminen
- Sosiaali- ja terveystieteiden ammattilaisten kuntoutusosaaminen; kuntoutustarpeen arviointi; ohjaus asianmukaisesti kuntoutuspalveluihin
- Kehitetään työ- ja toimintakyvyn tuen tarpeen tunnistamista moniammatillisessa työryhmässä
- Apuvälinepalveluiden kehittäminen
- Suoravastaanottopalvelujen lisääminen fysioterapiapalvelujen lisäksi esimerkiksi puheterapia- ja toimintaterapiapalveluihin
- Alueen sosiaalisen kuntoutuksen palvelun saatavuuden, menetelmien jne. lisääminen
- Kuntoutukseen liittyvän yhteistyön lisääminen ja ohjausmallien kehittäminen mielenterveys- ja päihdekuntoutukseen ym. kuntoutuksen palveluihin pääsyn nopeuttamiseksi.
- Yhteistyön lisääminen kunnan palvelujen kanssa
- Etäpalveluiden kehittäminen; myös joustavat mahdollisuudet konsultoida vaativan kuntoutuksen ammattilaisia
- Etäkuntoutuksen kehittäminen tukemaan kasvokkain tapahtuvaa kuntoutusta (etäkuntoutuksen sisältöjen kehittämiseen kaikissa ikäryhmissä)

Hankesuunnitelmissa usein mainitut keskeiset kuntoutuksen kehittämiskohteet

- Useissa hankesuunnitelmissa toistuvat kehittämistoimenpiteet:
 - Ikääntyneiden kotikuntoutuksen kehittäminen
 - Etäkuntoutuksen ja etäpalveluiden kehittäminen (usein yhdessä kotikuntoutuksen kanssa)
 - Kuntoutuksen toimintamallien kehittäminen
 - Työttömien työkyvyn tuen kehittäminen (yhteistyö Työkyky-ohjelman kanssa)
 - Toiminta- ja työkyvyn arviointi sekä mittariasiat
 - Ammattilaisten kuntoutusosaamisen kehittäminen (yhteistyö asiakasohjauksen kehittämisen kanssa)

Työkyvyn tuen kehittämisen toimenpiteitä

- Kehitetään työkykykuntoutusta ja sen saatavuutta
 - Kuvataan työkyvyn tuen palvelukokonaisuus ja -ketju; mallinnetaan työttömien työ- ja toimintakykyarvioiden palveluketju; tehdään palvelujen yhteensovittamista sektorirajat ylittäen
 - Toteutetaan moniammatillinen työkyvyn tuen tiimi
 - Työkykyarvion malli vakiinnutetaan sote-keskuksissa
 - Vahvistetaan sosiaali- ja terveystalvelujen vastaanoton työntekijöiden osaamista / ammattilaisten osaamista työkyvyn tarpeen tunnistamisessa; kuvataan konsultaatiokäytänteet
 - Kytkeytyy myös sosiaalisen kuntoutuksen ja mielenterveys- ja päihdepalvelujen kehittämiseen
- Yhteistyö Työkykyohjelman kanssa

Sosiaalisen kuntoutuksen kehittämistoimenpiteitä

- Kaksi kolmasosaa alueista ilmoittaa kehittävänsä jollain tavalla sosiaalista kuntoutusta
- Usein liittyy sosiaalipalvelujen puolelle; pitäisi päästä lähemmäs so ja te
- Yhteistyö Työkykyohjelman kanssa
- Kuvataan sosiaalisen kuntoutuksen kokonaisuuden nykytilaa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden eri toiminnoissa ja arvioidaan nykyisen kokonaisuuden kehittämistarpeita; laaditaan ja kehitetään sosiaalisen kuntoutuksen ja kuntouttavan työtoiminnan toimintamalleja; saatavuuden lisääminen
 - Asemoidaan sosiaalinen kuntoutus ja kuntouttava työtoiminta osaksi kuntoutuspalveluiden kokonaisuutta ja kuntoutuksen palvelupolkuja
 - Sosiaalisen kuntoutuksen palveluihin ohjautuminen, kuntoutustarpeen tunnistaminen varhaisessa vaiheessa sekä asetettujen tavoitteiden systemaattinen seuranta
- Koulutetaan henkilöstöä näyttöön perustuviin menetelmällisiin työtapoihin

Lue lisää

soteuudistus.fi

thl.fi/sote-uudistus

» Tulevaisuuden sosiaali-
ja terveyskeskus

Seuraa aihetta somessa
[#sote](#) [#tulevaisuudensote](#)

